

Kulturdepartementet
Medieavdelingen
Akersgaten 59
Oslo

Dette dokumentet er oversendt pr. e-post til
postmottak@kud.dep.no

Deres ref:
07/1758ME/M2 KRD:elt

Vår ref.:
ASTO/ONYH

Postadresse: NRK juridisk avd.
0340 Oslo
Besøksadresse: Bj. Bjørnsons pl. 1

Sentralbord: 23 04 87 91
Telefaks: 23 04 71 03
E-post: olav.nyhus@nrk.no

Norsk rikskringkasting as
Foretaksreg.: NO976 390 512 MVA

www.nrk.no

Dato: 2.mai 2013

HØRING – Utkast til lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogram

1. Innledning

Vi viser til Kulturdepartementets brev datert 31.januar d.å. med høringsnotat og utkast til ny lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige billedprogram. Ettersom høringsfristen er satt til 1. mai som er offentlig høytidsdag, legger vi til grunn at vår uttalelse er rettidig.

NRK vil innledningsvis gi uttrykk for at vi opplever lovgivningsprosessen som positiv. Gjennomføringen av dialogmøtet mellom departement, tilsyn og bransjen forut for utarbeidelsen av høringsutkastet og utkastets åpne form har gitt en åpen og god prosess. Vi gir vår prinsipielle støtte til intensjonene bak forslaget til ny lov, og støtter i hovedtrekk departementets vurderinger og lovutkastet.

På et par punkt vil vi riktignok uttrykke vår motforestilling til reguleringsforslaget. Særsilt forslaget om innføring av målgruppeanbefaling (egnetthet) er etter NRKs oppfatning unødvendig og uheldig. En plikt til målgruppeanbefaling vil kunne føre til en utvanning av aldersmerkingen knyttet til beskyttelse av mindreårige. Vi kommer nærmere tilbake til dette under kommentarene til § 11. Vi har også en kommentar til temaet alderskontroll på audiovisuelle bestillingstjenester og foreslår endret tekst i lovutkastets § 10 (2) litra b.

NRKs bemerkninger til lovforslagene er gitt i den numeriske rekkefølgen paragrafene er inntatt i lovutkastet.

2. Om de konkrete forslagene til bestemmelser

Ad § 4 Bransjeorgan

NRK støtter forslaget om å opprette et bransjeorgan slik departementet omtaler i pkt. 8.13 i høringsnotatet. En samreguleringsmodell hvor bransjen selv tar

initiativ til samarbeid med sikte på en effektiv egenkontroll, vil etter NRKs oppfatning gagne publikum.

Ad § 6 Aldersgrenser

Departementet gir i pkt. 8.6.2 i høringsnotatet bred vurdering av alternative aldersinndelinger. Vi mener at dagens ordning med «Alle-7-11-15-18 år» (Alternativ 1) fortsatt er hensiktsmessig og bør derfor videreføres.

For det første har vi gode erfaringer med denne inndelingen i dag. Vår vurdering er at inndelingen skiller relativt godt mellom aldersgruppene som i stor grad er forenelig med barns utviklingsnivåer og hvilket innhold som er skadelig for dem. NRK gjør daglig vurderinger av TV-serier i henhold til dagens skala og har hatt svært få tilfeller av programinnhold som ikke har latt seg fornuftig klassifiseres utfra dagens system.

Dagens aldersgrenseinndeling har også gjennom lang praksis en god forankring hos publikum og i bransjen. Vi tror at akkurat denne forankringen vil være viktig hvis aldersmerkingen utvides til å gjelde flere visningsplattformer. Det vil være lettere å innføre en allerede etablert merking på nye visningsplattformer enn å innføre både ny aldersgrenseinndeling og merking på nye plattformer.

For det tredje vil en aldersmerkeinndeling som angitt i alternativ 2 og 3, i større grad nærme seg en skala som dreier seg om egnethet, i stedet for skadelighet. Vi vet at barn innenfor samme årskull kan ha svært ulik utvikling. Innhold som kan virke forstyrrende på en 11-åring kan være uproblematisk for en annen 11-åring. Denne ulikheten er både barna selv og foreldrene klar over. Vi tror en ytterligere inndeling av aldersgrensene vil gjøre disse skillene mer utydelig og i større grad vil bevege seg i retning av å beskrive egnethet.

En ytterligere oppdeling av aldersgrenseinndelingen vil også kunne utydeliggjøre vannskillereglene som eksisterer for billedprogrammer på fjernsyn i dag og som diskuteres i 8.7.2 i høringsnotatet.

Vi ser for øvrig ikke at den nye mediehverdagen - hvor innholdet er tilgjengelig på alle plattformer når publikum selv ønsker det - i seg selv taler for å endre aldersgrenseinndelingen.

Ad § 8 Fastsettelse av aldersgrense for andre bildeprogrammer

I kapittel 8.6.3.3 i høringsnotatet diskuteres hvordan aldersgrense på bildeprogram som ikke har blitt forhåndsgodkjent i forbindelse med kinovisning, skal fastsettes. NRK er enig med departementet i at grensen bør fastsettes av bildeprogramdistributør.

Vi støtter forslaget om at de mest sentrale unntakene fra fastsettelse av aldersgrense reguleres i loven, med hjemmel for ytterligere unntak i forskrift.

Ad § 10 Alderskontroll mv

Departementet foreslår i utkastets § 10 å lovfeste enkelte minstekrav til egnede tiltak for at aldersgrensene skal overholdes.

NRK har ingen innvendinger til utkastets § 10 litra a, da den i stor grad samsvarer med eksisterende lov- og forskriftsregulering.

Når det gjelder utkastets § 10 litra b, vil NRK bemerke at de foreslåtte minstekravene går lenger enn direktivteksten legger opp til. Direktivets art. 12 stiller bl.a. ikke krav om at tjenestetilbyderne plikter å iverksette tiltak for å hindre tilgang på audiovisuelle medietjenester med skadelig innhold. Lovutkastets § 10 litra b i. innebærer således en strengere forpliktelse enn det som kreves i henhold til art. 12.

NRK er samtidig enig i at det er formålstjenlig å tilby tiltak som kan aktiveres av mottaker, for å motvirke at mindreårige får tilgang på slikt innhold. NRK tilbyr allerede en egen foreldrekontroll på nett-tv. En slik ordning må likevel ikke bli en falsk trygghet for foreldre. Internett er globalt, og det aller meste av innholdet norske barn får tilgang til, er ikke regulert av norsk lov.

Den eneste sikre måten å skjerme barn mot skadelig innhold er at det innføres tiltak på mottakersiden, f.eks. ved å installere egne foreldrekontrollprogrammer på datamaskiner som barn har tilgang til. Slike programmer vil kunne hindre tilgang til alt skadelig medieinnhold.

Lovutkastets § 10 litra b ii. om tiltak som hindrer mottak av bildeprogram med alvorlig skadelig innhold, er i tillegg formulert mer absolutt enn direktivteksten. I art. 12 stilles krav om at medlemsstatene skal treffe egnede tiltak for å sikre at audiovisuelle medietjenester på bestilling som i alvorlig grad kan skade mindre-åriges fysiske, mentale eller moralske utvikling, blir gjort tilgjengelige bare på en måte som sikrer at mindreårige *vanligvis* ikke hører eller ser dette innholdet.

I forslaget til lovtekst i § 10 litra b ii. pålegges tjenestetilbyderne som et minimum å iverksette tiltak *som hindrer* mottak av bildeprogram med alvorlig skadelig innhold. Formuleringen pålegger tjenestetilbyderne en objektiv plikt som ikke tar høyde for at slike tekniske tiltak i realiteten vil kunne omgås eller svikte uten at tjenestetilbyderen kan lastes. NRK mener det er urimelig. Vi foreslår derfor at § 10 litra b i. og ii. endres for i større grad å samsvare med direktivteksten i art 12, samt for å unngå at man legger opp til forpliktelser som ikke lar seg gjennomføre i praksis:

«§ 10 b) Audiovisuelle bestillingstjenester: Tjenestetilbyder plikter å

i. tilby tiltak som kan aktiviseres av mottaker for at mindreårige vanligvis ikke hører eller ser bildeprogram med skadelig innhold

ii. iverksette tiltak slik at mindreårige vanligvis ikke hører eller ser bildeprogram med alvorlig skadelig innhold.»

Gradert vannskille

NRK støtter departements vurdering i pkt. 8.7.2 om ikke å innføre et gradert vannskille for 18-års innhold.

Ad § 11 Informasjonsplikt og målgruppeanbefaling

NRK støtter forslaget om informasjonsplikt iht. lovutkastets § 11 (1) og (2) litra a. og b.

I lovutkastets § 11 tredje ledd er det foreslått en plikt til å merke programmene med målgruppeanbefaling. NRK mener det ikke bør være en lovfestet plikt til å opplyse om hvilken målgruppe programmet er egnet for.

I høringsnotatet er redegjort for problemstillingen knyttet til at det for enkelte kategorier programinnhold er stor forskjell på skadelighet og egnethet. Publikum er i praksis relativt godt kjent med dagens skadelighetsvurderinger i forhold til eksisterende skala. Ved å innføre en egnethetskala vil man ha to ulike lovpålagte skalaer å forholde seg til. Vi tror kommunikasjonen rundt disse vil kunne skape uklarhet og forringe virkningen av den viktigste skalaen, nemlig vurderingen av skadelighet.

Egnethetskriterer går ikke nødvendigvis på alder, men kan dreie seg om andre vurderingsmåter som beskriver hvilket innhold serien har. Å definere en tydelig skala og symboler vil etter vårt skjønn ikke være enkelt og formålstjenlig. Sannsynligvis vil også svært mange program havne i gråsoner (høringsnotatet nevner både Skavlan og 71 grader nord som gode og illustrerende eksempler). Ved en lovpålagt merking er det lett å se for seg at programdistributører helgarderer merkingen med flest mulig symboler. Det vil i seg selv kunne bidra til å utvanne ordningen.

NRK er samtidig klar over at publikum i stor grad ønsker en beskrivelse av innholdet som går ut over en aldersmerking på skadelighet. Siden publikum selv er ute etter en informativ beskrivelse av innholdet for å finne det de er ute etter, vil distributørene strekke seg langt for å tilby dette. God merking og gode beskrivelser vil følgelig være et konkurransemessig fortrinn. Slik merking eksisterer i stor grad allerede i dag ved tekstfelt på EPG, omslag på DVD-er, design og fritekst på annonsemateriell etc. Vi tror slik merking vil bli viktigere og vanligere for distributør fremover, og de vil derfor selv tilby det. Formodentlig vil distributørenes beskrivelse også strekke seg ut over den plikt som følger av en eventuell lovpålagt standard. Vår konklusjon er at NRK vil fraråde å innføre en slik plikt.

Ad § 20 Straff

Departementet foreslår i § 20 at overtredelser av § 6 eller tilhørende forskriftsbestemmelse eller enkeltvedtak med hjemmel i denne bestemmelsen, bør kunne straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder. I merknadene til bestemmelsen på side 84 i høringsnotatet presiserer departementet at straffeansvar bør være forbeholdt grove overtredelser. Dette er imidlertid ikke kommet klart til uttrykk i teksten i lovutkastets § 20.

I § 10-1 i gjeldende kringkastingslov kan den som forsettlig eller uaktsomt grovt eller gjentatte ganger overtrer nærmere angitte bestemmelser straffes. Siden departementet i sine merknader til § 20 legger opp til en tilsvarende terskel for

når straffansvar skal kunne inntre, foreslår NRK at § 20 endres på følgende måte:

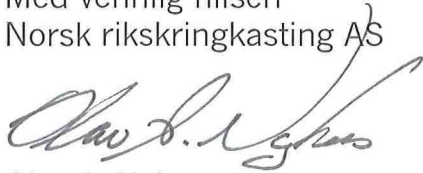
«§ 20 (Straff)

Den som forsettlig eller uaktsomt grovt eller gjentatte ganger bryter § 6 i denne loven eller tilhørende forskriftsbestemmelse eller enkeltvedtak gitt med hjemmel i denne bestemmelsen, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 måneder.

Medvirkning straffes på samme måte.

Overtredelse av straffebud i denne bestemmelse er forseelse.»

Med vennlig hilsen
Norsk rikskringkasting AS

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Olav A. Nyhus', written over the printed name.

Olav A. Nyhus
Juridisk direktør